

Gebiedsagenda landschap en onderzoek stikstofreductie

Algemeen	
Aan	portefeuillehouders fysiek domein
Van	Christiaan van Zanten
Datum	15 oktober 2019
Verspreiden	Ja
Kenmerk	19.0013737

Inleiding

In deze memo wordt ingegaan op enkele ontwikkelingen die het landschap in de regio betreffen, de diverse visietrajecten en de aanpak van stikstofdepositie. Er wordt toegelicht welke acties de Regio onderneemt en voorstelt.

Ontwikkelingen verschillende visietrajecten i.r.t. landschap

In het kader van het programma Gooi en Vechtstreek heeft de Regio de opdracht om een landschapsvisie op te stellen. Deze visie is bedoeld om richting te geven aan de ontwikkeling van natuur, landschap en gerelateerd gebruik nadat het Groene Uitwegprogramma is afgerond. In de RSA 2019-2023 staat ook het streven opgenomen om tot een opvolger van dit programma te komen. Tot heden was het voornemen om deze landschapsvisie of programma op te stellen nadat de regionale omgevingsvisie was vastgesteld. Er zijn inmiddels diverse ontwikkelingen gaande die ervoor pleiten om nu al te starten met een visie of agenda op het gebied van landschap en natuur. Dit betreft:

- *Stand van zaken regionale omgevingsvisie*

Uit het proces van de RSA is gebleken dat er geen eenduidig beeld bestaat wat de regionale omgevingsvisie voor status moet krijgen en wanneer deze tot stand moet komen. Er wordt nu toegewerkt naar een bestuurlijk koersdocument.

- *Uittreden Amsterdam en provincie Noord-Holland uit Goois Natuurreservaat*

In het kader van dit proces willen de betrokken partijen komen tot een intentieverklaring naar voorbeeld van het Nationaal Park Heuvelrug. Aan die verklaring is een gebiedsagenda verbonden.

- *Vrijval Groene Uitwegmiddelen door aanpassing programma Naarden buiten de Vesting*

Door het schrappen van het project vaarverbinding, valt er een bedrag van 10 tot 13 miljoen aan Groene Uitwegmiddelen vrij. De besteding hiervan is weliswaar gebonden aan criteria die het Rijk heeft gesteld, maar de visie Groene Uitweg dateert uit 2006. Het is wenselijk om deze te actualiseren.

- *Gebiedsagenda Oostelijke Vechtplassen*

Voor dit gebied is een gebiedsakkoord gesloten. Omdat is gebleken dat er bij uitvoering hiervan richtinggevendende uitspraken over de toekomst van het gebied nodig zijn, heeft de stuurgroep Oostelijke Vechtplassen besloten om een gebiedsagenda op te stellen.

- *MRA landschap: vervolg gebiedsateliers*

In het kader van het MRA programma landschap is gewerkt aan een inzet vanuit landschap voor de diverse trajecten in de MRA. Hiervoor zijn ook gebiedsateliers gehouden. Dit heeft een aantal publicaties opgeleverd (<https://deltametropool.nl/publicaties/intens/>). Aan het Platform Ruimte is voorgesteld om in te stemmen met de aanbevelingen voor ontwikkeling, die hieruit volgen. Dit komt in

december 2019 weer aan de orde. Er wordt daarnaast een vervolg gegeven aan de uitkomsten van de gebiedsateliers.

- MIRT onderzoek Bay Area en MRA verstedelijkingsstrategie

Er wordt waarschijnlijk een onderzoek opgestart rondom het verstedelijkingsvraagstuk en bereikbaarheid van de gebieden rond het IJmeer. Dit gebied is landschappelijk van groot belang voor de regio. Er is met de Verkenning IJmeer-Gooimeer al een document opgesteld wat dit onderstreept, maar dit heeft geen status. Ook in het verband van de MRA verstedelijkingsstrategie zal naar het landschap worden gekeken, zie boven.

- Regionale bodemdalingsvisie

Volgens het coalitieakkoord van de provincie komen er regionale visies op bodemdaling. Dit raakt ook sterk aan het landschap. Dit geldt ook voor maatregelen tegen stikstofdepositie.

Voorstel starten gebiedsagenda landschap

Het bovenstaande maakt duidelijk dat behoefte is aan een document wat richtinggevende uitspraken doet over de beoogde ontwikkeling van het landschap. Hier wordt in verschillende kaders en gremia aan gewerkt. Het is wenselijk dat geen dubbel werk wordt gedaan en dat er een eenduidig beeld ontstaat. Er wordt daarom voorgesteld om regionaal het proces (ook) te starten en zoveel mogelijk met bovengenoemde trajecten tegelijk en samen te doen. Zo kan de beschikbare capaciteit het meest efficiënt worden ingezet. Er zijn middelen beschikbaar uit de RSA en er wordt gekeken of er cofinanciering uit genoemde trajecten mogelijk is.

Hiermee wordt afgeweken van het voornemen om dit na de regionale omgevingsvisie te doen. Het is echter onzeker of en wanneer zo'n visie tot stand komt. Het proces voor de regionale omgevingsvisie kan wel worden benut, het koersdocument kan richting geven aan de ambities die worden uitgewerkt in het landschapsdocument.

Er wordt voorgesteld om een gebiedsagenda op te stellen, waarin de ambities voor landschap voor de komende 5 tot 10 jaar worden benoemd en richting wordt gegeven aan projecten om dit in te vullen. Deze gebiedsagenda wordt qua status gepositioneerd tussen de lokale omgevingsvisie en concrete projecten.

Onderzoek stikstofdepositie

Diverse Natura 2000-gebieden in Nederland zijn gevoelig voor neerslag van stikstof (depositie). Het Rijk heeft daarom een vergunningstelsel opgezet wat, samengevat, maatregelen neemt ter vermindering van stikstof en tegelijk deels deze vermindering toekent aan ruimtelijke ontwikkelingen. Bij uitspraak van 29 juni 2019 is deze Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) door de Raad van State onverbindend verklaard. Op dit moment is het daarom veel lastiger een activiteit te vergunnen die stikstofdepositie veroorzaakt op een Natura 2000-gebied.

Ook in onze regio speelt dit, de Natura 2000-gebieden Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen zijn gevoelig voor stikstofdepositie en de norm wordt hier op plekken al overschreden. Overigens heeft ook heide en bos te lijden onder stikstof, maar daarvoor gelden juridisch gesproken buiten deze gebieden hierdoor geen belemmeringen (er gaat geen 'externe werking' uit van de status van Natuurnetwerk Nederland).

Het Rijk wordt geadviseerd door de Commissie Remkes op dit onderwerp. Het eerste advies is om de maximumsnelheid naar beneden te brengen en gericht agrariërs bij natuurgebieden uit te kopen.

Omdat het probleem ook in onze regio speelt, en de focus van het Rijk wellicht eerder bij majeure projecten voor woningen en infrastructuur ligt, heeft de Regio het bureau Rho gevraagd om een quick-scan te doen naar denkbare maatregelen om de stikstofdepositie in onze regio naar een aanvaardbaar niveau te krijgen. Er was nog onderzoeksbudget uit de analysefase omgevingsvisie en het past in de vraagstukken die worden uitgewerkt in de stap ontwikkelperspectieven. Dit onderzoek wordt afgestemd met de provincie Noord-Holland, die op dit punt ook onderzoeken uitvoeren. Uiteraard wordt geen onderzoek gedaan wat de provincie al gaat doen. Op deze wijze hopen we snel enig inzicht te krijgen in de oplossingsrichtingen voor onze regio en is het mogelijk om hier gerichte standpunten in te nemen.

NB: dit onderzoek brengt niet in beeld welke stikstofdepositie nog wordt veroorzaakt door projecten van de gemeenten.